

3) the encryption of external data carriers related to legal practice. Experts recommend applying encryption to USB drives and other removable media, or alternatively using devices equipped with built-in hardware-based cryptographic protection; 4) the establishment of backup systems for data storage by ensuring reliable duplication of documents on protected servers, employing double data preservation both locally and in secure cloud storage; 5) the secure use of cloud storage in encrypted form or through encrypted archives.

Bibliography

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://cutt.ly/GrKYqUFA> (дата звернення 26.08.2025).

2. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI. Дата оновлення 15.11.2024. URL: <https://cutt.ly/nrK8gV4A> (дата звернення 26.08.2025).

3. Про судовий збір: Закон України від 08.07.2011 № 3674-VI. Дата оновлення 16.07.2025. URL: <https://cutt.ly/DrK8gOsN> (дата звернення 26.08.2025).

4. Урденко О. Цифрова безпека адвоката: як захистити свої пристрої. *Юридична Газета*. № 4 (792). 2025. URL: <https://cutt.ly/jrK8gQIU> (дата звернення 26.08.2025)

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-533-7-19>

ЗАСТОСУВАННЯ ДО ЗАСУДЖЕНИХ В МІСЦЯХ НЕСВОБОДИ ДЕРЖАВНОЇ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ ІНДИВІДУАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНИХ ЗАХОДІВ

Хайнацький Євген Сергійович
*кандидат юридичних наук, суддя,
Печерський районний суд міста Києва
м. Київ, Україна*

Вивчення наукової літератури пенітенціарного спрямування щодо проблем застосування до засуджених в місцях несоводи Державної кримінально-виконавчої служби (далі ДКВС України) індивідуально-профілактичних заходів показало, що такі заходи уже піддавалась вітчизняними вченими певному аналізу.

Звичайно застосування до засуджених в місцях несвободи Державної кримінально-виконавчої служби (далі ДКВС України) індивідуально-профілактичних заходів має здійснюватись не стихійно, безсистемно, а шляхом аналізу теорії і практики. Це з одного боку, дозволить всебічно розглянути їх тісний зв'язок з іншими заходами, а з іншого боку, вони мають вирішуватися ще на стадії соціалізації в карантині розподілу і діагностики.

Наразі вихідним, центральним положенням, при дослідженні індивідуально – профілактичних заходів в місцях несвободи ДКВС України є: по перше, особа, яка вчинила кримінальне правопорушення уже засуджена; по-друге, вона становить собою джерело суспільно-небезпечних протиправних дій; по – третє, серед звсуджених є особи схильні до вчиненню в місцях несвободи ДКВС України. Отже все вище зазначене є особливо важливим для діяльності установ виконання покарань ДКВС України.

Оскільки серед вітчизняних науковців відсутній єдиний підхід до застосування до засуджених індивідуально – профілактичних заходів в місцях несвободи ДКВС України, ми підтримуємо позицію вітчизняного вченого О.Г. Колба про те, що індивідуально-профілактичні заходи варто розглядати тільки в єдності загальносоціальних та спеціально-кримінологічних заходів [1, с. 39]. До речі, і сама пенітенціарна кримінологія розглядає індивідуально-профілактичні заходи щодо засуджених в місцях несвободи ДКВС України, як захід запобігання – пенітенціарного рецидиву. Отже, індивідуально-профілактичні заходи – це сукупність індивідуальних засобів, якими володіє персонал місць несвободи ДКВС України для:

- запобігання вчинення засудженими в установах виконання покарань України нового кримінального правопорушення;
- забезпечення особистої безпеки засудженого і персоналу місць несвободи ДКВС України;
- вивчення тих осіб, від яких можна очікувати вчинення кримінального правопорушення з метою постановки їх на профілактичний облік.

Ми вважаємо, що індивідуально-профілактична робота персоналу установ виконання покарань ДКВС України направлена не тільки на виявлення осіб, схильних до вчинення нового кримінального правопорушення, це також діяльність державних і недержавних організацій та їх представників на засуджених в місцях несвободи ДКВС України з метою позитивної соціальної корекції на їх поведінку, нейтралізації фактів, які негативно впливають на порядок і умови виконання/відбування покарання.

Отже, індивідуально-профілактичні заходи застосування до засуджених в місцях несвободи Державної кримінально-виконавчої служби (далі ДКВС України) передбачають певний комплекс засобів, які мають здійснювати спеціальні суб'єкти запобігання на засуджених схильних до вчинення нового кримінального правопорушення, а також здійснення виховного та профілактичного впливу щодо їх виправлення і ресоціалізації.

До речі, як показало проведене нами дослідження саме злочинні формування негативної спрямованості виступають організаторами вчинення в установах виконання покарань нових кримінальних правопорушень, зокрема, до них належать наступні статті Кримінального кодексу України (далі – КК України): 1) ухилення від відбування покарання у вигляді обмеження волі та у вигляді позбавлення волі (ст. 390); 2) злісна непокоря вимогам адміністрації установи виконання покарань (ст. 391); 3) дії, що дезорганізують роботу установ виконання покарань (ст. 392); 4) втеча з місця позбавлення волі або з-під варти (ст. 393); 5) втеча із спеціалізованого лікувального закладу (ст. 394) [2].

Звичайно за нашим дослідженням, злочинні формування негативної спрямованості широко використовують фонові явища в місцях несвободи ДКВС України, зокрема: азартні ігри, вживання спиртних напоїв, наркотичних та психотропних речовин та їх аналогів, кримінальну субкультуру тощо. Більше того, засуджені, які входять у злочинне формування негативно ставляться до засобів виправлення і ресоціалізації [3, с].

Звичайно ми погоджуємося з думкою вітчизняного вченого І.М. Копотуна, про те, що на профілактичний облік в установах виконання покарань ДКВС України мають бути поставлені всі засуджені, які прираховують себе до лідерів та «авторитетів» злочинного середовища, «зłodіїв у законі»; засуджені за злочини проти основ національної безпеки; засуджені за вбивство на замовлення; засуджені за бандитизм; схильні до вживання та розповсюдження наркотичних та одурманюючих речовин, спиртних напоїв; схильні до втечі та злісної непокори вимогам адміністрації та дій, що дезорганізують роботу установ, схильні до вчинення суїциду та заподіяння тілесних ушкоджень тощо [4, с. 467–468].

Разом із тим суспільна небезпека вчинення засудженими в установах виконання покарань ДКВС України нових кримінальних правопорушень, має свою специфіку і підвищується в результаті того, що за допомогою їх не тільки порушується нормальна діяльність установ, які забезпечують порядок і умови виконання і відбування

покарання, створює сприятливі умови для групової непокори, масовим заворушення, втечам тощо.

Висновки. Підсумовуючи слід зазначити, що завдяки проведеному дослідженню встановлено, що застосування до засуджених в місцях несвободи ДКВС України індивідуально-профілактичних заходів має здійснюватися відповідними суб'єктами, згідно до приписів нормативно-правових актів. Це дозволить здійснення на засуджених і оточуюче середовище профілактичного впливу з метою недопущення вказаних правопорушень в місцях несвободи ДКВС України.

Література

1. Колб О. Г. Кримінальна субкультура та її вплив на насильство в місцях несвободи. *Щорічні читання наукової школи «Інтелект»* : матеріали міжнар. наук.- практич. конфер. (Чернігів, 25 травня 2020 р.). Чернігів : Університет державної фіскальної служби. 2020. С. 45-47.
2. Кримінальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення 12.08. 2025р)
3. Хайнацький Є. С. Наукові підходи щодо індивідуально-профілактичного запобігання вчинення засудженими кримінального правопорушення в установах виконання покарань. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 9/2024. С. 498.
4. Копотун І. М. Запобігання злочинам, що призводять до надзвичайних ситуацій у виправних колоніях : моногр. К. : ПП «Золоті ворота», 2013. 472 с.